

Nro 33.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 21-dik napján 1794.
esztendőben.*

Spanyól Ország.

A' Pyrenéusi Fr. ármádiának *Kataloniában*, *Navarrában*, és *Biscajában* tett előmeneteleiről, a' Bétsi Diariumnak ut mutatása szerént, már egy-néhány izben emlékezett a' M. Kurir. Ez a' történet mind a' királyban, mind a' nemzetben rendkívül való kedvetlen érzékenységet okozott, 's arra bírta a' fejedelmet, és a' ministereket, hogy a' nevezett tartományoknak fegyvert fogható lakosait a' haza védelmezésére indithassák. E' végre egy proclamatiót tétetett *Duca d' Alcudia* első minister közönségessé, melly szóról szóra okképen vagyon:

„*Jó szivű Spanyólok!* Leg főbb kötelességem elméteknek meg nyugtatására, az igazságot előtökbe terjeszteni, és beszédemre való figyelmes-ségre benneteket fel serkenteni, mellyre va'ami-képen a' ti bődogságtokról való szorgalmatossá-gom nékem júst enged, úgy a' ti javatok, és megmaradastok figyelmesességtekért kezesek lesznek.”

„Jól tudom hogy a' mérges és gonosz pennák igyekezni fognak a' múlt hadi történeteket akként előtökbe terjeszteni, 's le írni, mintha meg la-bolhatatlan vezedelembe esetek vóna, és a' gúnyolódó és bátor nyelvek úgy festeni le a' bérontott ellenségnek hatalmát, mintha annak lehe-tetlen vóna ellent állani. — Jól tudom, hogy azok az emberek, a' kik az Istennek, a' király-nak, és a' ti bődogságtoknak el. árúloi, ezer meg ezer eszközüket gondolnak ki, és vesznek munkába, gonosz indulatjaiknak szivetekbe lejen-dő bé nyomására — hogy az ő tsábitó nyelvek tinéktek mindent könnyűnek mondanak, és azokat a' vezedelmeket, mellyek előttetek győzhetetle-neknek lenni láttatnak, ezek a' nyomorúlt spionok kitsinyíteni fogják. — De én jól esmérem a' ti jó szivűségteket, esméri a' király is, és abban len-ni láttya azon erőt, mellyet ti istentelenségeik ra-gadó özönének ellenébe fogtok tenni.”

„Hát ugyan esmeritek e' erönknek valóságos állapotát? Tudjátok e', hogy az elegendő lehet ellenségeinknek v' szava vere ésékre, nemtsak akkor, midön egész erönk ölzve fog gyűjtettetni, hanem reményli a' király az ellenségnek semmivé való tételét, miheiyt a' sietséggel el ment segítő sere-gek a' rendelt helyre érkezéndenek, mellyek szinte ugyan égnek, és buzgó kívánsággal lelkesítettnek azonnal inkább meg mérkezni az ellenséggel, mint a' mezőben minden munka nélkül múltni.”

„*Spanyólok!* 30 ezer erőtelen és fenyték nél-kül való embernek több nem találtatik abban a' gonosz és utálatos Frantzia országban, a' kik *Biscajának* és *Navarrának* határain ellenünk hada-

kozhatnának. — Nagyobb számmal nintsenek, nem is lehetnek tartományaiknak körülállásaikhoz képest. — Az egyesült armadiák vonnyák ezeknek figyelmetességeket magokra, és mennél inkább láttatnak a' Frantziák erejeket öregbiteni, annál inkább fog az erőtelenedni. — A' Frantziákon uralkodó tyrannusok erővel fatsarják ki engedelmességeket — a' vérontas, és a' guillotine azok az eszközök, mellyek által őket szófogadókká teszik, de épen ezek az eszközök inditnak a' Frantziákban meg utálást és kétségbe esést."

„Ójjátok magatokat a' félelemtől, ne higgyétek, hogy a' veszedelem a' leg felsőbb graditsára lépett volna. Elég eszközeink vagynak az ellenség ellen való ellentállásra. Fel fuvalkodságoknak meg alázasára, önnön maga a' király fogja keresztény népét vezérleni. Uralkodó fejedelmek egészlen a' Spanyol hívségre támaszkodik, igyekeznek is azt meg jutalmaztatni, a' mennyire csak lehet, királyi udvarának fényességét meg szorittya, és hogy új adóval ne terhellyen titeket, költségeit, a' mennyire királyi székének méltósága enged, meg kevesíti."

„A' királynak illyetén maga viselete, és az a' szorgalmatossága, mellyet a' kormányozásra fordít, hogy így szüntelen igazságot szolgálta sson tinéktek, 's atyai gondossága, rendkívül való háladatosságot érdemlenek. Nosza tehát mi is kövessük fáradhatatlan buzgóságát, és tellyesítsük kötelességünket boldogságunknak villza szerzésére, és meg erősítésére."

„Előmenetelesítsétek a' királynak fel tétéleit, legyetek békességesek és tsendesek — minden hiv jobbágy gazdag jutalmát fogja kegyességének gyűjteni. — Gondoljátok jól meg kedves hazámiai szivemnek egyenes ki nyilatkoztatását, világosnak és igaznak lenni tapasztaljátok azt. — Nints egyéb fel tételtem, hanem hogy tsendességteket alandóvá tehessem, és a' titeket nyughatatlankodtatni akáró istentelen haraújok ellen

való igaz bosszúságtokat fel gerjesszem. — Hogyha ezen végemet el érédem, nem sokára tapasztalni fogjátok szorgalmatosságaimnak kedves gyümölsét. — Hogyha segítségemre lejéndetek fel tételeimben, majdan látni fogjátok szorgalmatosságaitoknak meg jutalmaztatását. — A' vallás veletek együtt foglalatoskodni fog győzödelmeiteknek keresésében — mellynek áldását, buzgó áhétatossága által réátok terjeszteni kívánnya a' ti igaz Spanyol hazátokfia *Alcudia*."

A' Sept. 15-ik napján költ, és a' Bétsi diariumba is bé iktattatott *Madritti* tudósításokból értyük, hogy a' Frantziák erőssen bé sántzolták magokat *Sebastiopolisban*, *Fuentarabiában*, és *Irunban* (ezek mind Biscajában fekszenek), fő kvártélyok pedig *Tolosában* legyen, a' honnan gyakorta sok portázókat küldönek ki a' körül belől fekvő környékekre. — A' *Plasenziai* nevezetes fegyverfabrikát egészlen semmivé tették. — Azt is jelenti a' *Madritti* levél, hogy Gr. *dell' Union* Generál probát tett *Bellegarde* nek ostrom alól való fel szabadittatására, de nem szolgált nekie a' hadi szerentse. *Sangro* hertzeg sem bölögülhatott az *Arragoniában* táborozó Frantzia patrióták ellen.

A' déli Amérikából regen vart gazdag flottától, már két nagy kereskedő hajók érkeztek a' *Cadixi* ki kötő helybe, mellyeken 10 millió kemény piaster kész pénz, és egy milliót érő portéka vólt. A' többi hajók is sziv szakadva várrattatnak, tartván a' Spanyolók, ne hogy egyik, vagy másik a' zsákmányozó Fr. hajóknak kezébe essen. A' múlt Januariusban ki adattatott 16 millió mellé, 29. *Aug.* ismét 13 milliót ragasztott az udvar, e' pedig mind a' hadakozásra fordittatik.

Portugallia.

Múlt Augustusnak végén egy Spanyol kurirménvén *Lissabonába*, mingyárt más nap kértzer gyüllött öszve a' ministerium. Vége lévén a' ta-

nátskozásnak, leg ottan minden Portugalliai tartományokba az a' parantsolat küldetett ki, hogy minden gyalog és lovas seregek egésszítessenek ki, 's küldetessenek negy regementek *Lissabonába* azoknak helyekre, a' mellyek *Navarrába*, a' Spanyolóknak segítségekre menendők valának. Ezen parantsolatnak más része is vólt, melly Portugallia határainak védelmezését, és minden szoros utaknak katonasággal, és ártillériával lejendő el foglaltatását tárgyazta. A' katona verbuálásnak könnyítésére, és a' hadi készületekre szükséges költségeknak szaporítására, 3000 munkást bocsattatott el az udvar azok közül, a' kiket külömbkülömbféle fakrikákban, és közönséges épületekben fizetett.

Hadi Történetek.

A' Fels. udvari hadi Cancellária által, közelebb múlt szombaton ki hirdettetett hadi tudósítás kevésből álló, és tsak azokat a' történeteket foglalja magában, a' mellyek az Olasz Ország Ts. K. armádiánál estenek. Gr. *Wallis* hadi Tármester írja *Oct. 6* dikán *Aqui* fő kvártélyából, hogy a' mint néki a' ki küldetett kémek meg vittek, *Riviera di Ponente*, kiváltképen pedig *Savona*, *Vado* és *Finale* mellett sok sántzokat hányatnak és készitetnek a' Frantziák, az Apenninusi hegyekből tengerre vivő utaknak fedezésekre, és hogy e' végre egynéhány ágyúkkal és tábori munitiókkal meg terheltetett hajók mentenek légyen *Nizzából Vádoba*.

A' Gr. *Clerfayt* hadi Tármester kormánya alatt lévő Ts. K. armádiától, mostanában semmi tudósítás nem érkezett, mellyből azt húzzuk ki, hogy a' Rhenuson lett által költözésétől fogva, ottan semmi nevezetes dolog nem történt.

A' *Kajerslautern* mellett, múlt Septembernek 18 dik, és következett napjain történt tsatákban, a' Fels. udvari Cancelláriának jelentése szerént, következő hadi tiszteink külömböz-

tették meg mások felett magokat. Devins regementéből *Törös László* kapitány *Lajtinánt*, *Petrofzi* és *Weisz* fő hadnagyok, és *Paludjansky*'s *Böthy* zászló tartók. — A' Gyulay szabad seregéből: *Eötvös* kapitány, *Sivkovich* és *Radosavlevich* all. hadnagyok, és *Terstinivich* zászló tartó. — A' Serviai szabad seregből: *Simich* fő strázsamester, *Jovichich*, *Radiojevich*, 's *Wittib* kapitányok, *Vukaszinovich* fő hadnagy, és *Jovanovich*, 's *Csikich* all. hadnagyok. — A' Vétsei huzár regementéből: *Spiogelberg* Obester, *Skaritz*a Obrist-lajtinánt, *Peyer*, *Magi*, *Lindenberg*, *B. Hutten*, *Janovich*, és *Gamesek* kapitányok; *Horváth*, *B. Prónay*, *Lepossa*, *Gr. Wartensleben*, és *Hessy* fő hadnagyok, 's végre *Ottó* all. hadnagy. — Az ártillériától *Koch* fő hadnagy. — *Lävenehr* könnyű lovas seregéből *Kaska* all. hadnagy *B. Karatzay* Generál Májórnak adjutánsa. — *Waldeck* dragonyos regementéből *Motzen* Obrist-lajtinánt, *Gr. Mortzin*, *Motzen* és *Gr. Stadion* kapitányok; *Scharschmidt* és *Cornelius* fő hadnagyok; *Artaria*, *B. Wetzlar* és *Hiemer* all. hadnagyok; végre *Loos* azon regementbeli adjutáns. — *Weidenfeld* granatéros batallionnyától: *Rosenberg* és *Keller* fő hadnagyok. — A' Pruszus hadi tisztek között is sokan jelesen viselték magokat, a' mint írja *Karatzay* Generál Májór, de mivel ezek előttünk esméretlenek, nem szükséges neveiknek feljegyzésével a' papirost tölteni.

Német Birodalombeli újság levelekből ki szedegettett hadi történetek és környülállások.

Neuwied 8 dik *Octob.* Egynéhány *Mühlheim*-ből *Zinndorfba* jött emberek azt beszélik, hogy a' Rhénusnak bal partyaról erőssen ágyúztak *Mühlheimra* a' *Frantziák* (*Mühlheim* a' *Bergeni Grófságban*, a' Rhénusnak jobb partján *Ko óniával* által ellenben fekvő városotska), melly által egy puskaporos szekér meg gyújtatvan, egynéhány részeiben a' városnak nagy tűz támadt, és sok házat meg emésztett. A' *Frantziáknak* fel tette-

lek a' vólt, hogy a' várason túl lévö puskapo-
ros tárat meg gyújthassák, de annyira nem men-
tek ágyú golyobisaik. *Zinndorfnál* el foglalták
a' bajóknak való fatárát, a' melly 200 ezer tallér-
ná öbre betsünetik. Tabori külső vigyázattyaik,
Königsvinter rel által ellenben, az *Andernachi* ország
út mellett állanak. — *Bonnon* felül és alól minde-
nütt meg rakták a' Rhénus partyát ágyúkkal. —
A' Gr. *Clerfayt* armádiája *Düsseldorftól Zinndor-*
fig a' Rhénus jobb partyán táborozik — minde-
nütt, a' hol tsak szükséges, battériák készítettnek.

Neuwied 10 dik *Octob.* Néhány *Kolóniából*
jött emberek beszélnek, hogy mind ott, mind
Bonnban tsendesesen viselik magokat a' Frantziák;
ellenben a' falukon, minden eleségeiktől és mar-
haiktól meg fosztyák a' szegény parasztokat. —
A' *Kolóniai* polgári előjaroak még előre meg kér-
ték a' Frantzia vezéreket, hogy semmi könnyű
sereget ne küdjenek előre városokba, melly ké-
resek bé is tellyesítettett. — Tegnap reggel ki in-
dúlván a' *Rabenach* mellett feküdt Ts. K. seregek,
a' Rhénus túlsó partyán, városunkal által ellen-
ben marsiroztnak el, és mindnyájan *Andernach*
alatt szállottak táborba — a' *Krahenbergi* te-
tökön egynéhány battériát készitettek — *Rübe-*
nach alá ismét egy Ts. K. kis corpus érkezett, 's
telepedett le, melly *Koblentzből* jött légyen e', vagy
a' *Mosel* mellől nem tudatik. Tegnap iten marsi-
rozott által a' *Treviri* provincia is katonaság,
melly 1200 főből állott, és *Irlich's Fahr* mellett te-
lepedett le a' Rhénus innenső partyán.

Siegburg 9 dik *Octob.* Hadotiktól fogva, va-
lósággal *Kolóniában*, és *Bonnban* vagynak a'
Frantziák (Ezt bizonyították a' *Regensburgi*,
Frankfurti, *Neuvidi* és *Hánai* újság levelek is).
Oct 5 dikén, dél utáni 3 órákor, *Königsdorf* és
Junkersdorf közt, *Kolóniától* mintegy két órányira
ölvve tsaptak a' Frantziák az *Austriacusokkal* —
este felé *Nippesbe*, *Kolóniától* egy fertály órányira,
tette által Gr. *Clerfayt* fő kvártélyát — az az-
után következett éjjel, az egész Ts. K. armádia

által jött a' Rénuson — már 5 dikben sok apróbb tsuportok által mentek azon *Düsseldorf* és *Bonn* alatt. Következett napon dél előtt 11 órákor már hallatott a' *Kolónia* felé marsirozott Frantziák-nak trombita. és dob. ózattya. A' *Kolóniai* polgári előjárók egynéhány deputatusokat küldöttek eleikbe, és minekutánna egymással darab ideig együtt beszélgettek volna, be marsiroztak a' Frantziák a' városba. Dél után 1 órákor már derekasan flankiroztak a' Fr. lovas vadászok a' Rénusi kapu előtt. Az alatt, hogy a' Ts. K. seregek a' *Mühlhejmon* alól készült hajó hidon által költöztek, egy Frantzia colonne követte őket távolról. Dél utáni három órákor, midőn már amazok által értek volna a' Rénuson, két ágyúból lövöldöztek a' Frantziák az *Austriai arriere-gardera*, avagy útól ment seregre. A' Rénus jobb partyán ki lizegeztetett Austr. ágyúk sem maradtak adósak. Leg inkább ki vóltak a' pontonirosok, avagy hidat készítő katonák, a' kik a' hidnak el-rontásában foglalatoskodtak, az ellenség tűzének tétetve, még is egy embernél több nem kapott közülök sebet. — Néhány Fr. emigránsok, a' kik el késődtek *Kolóniában*, egész erővel futottak a' hajó hid felé, de oda lett érésékkor már azon által nem mehettek — allig lehet ezeknek a' szánakozásra méltó embereknek jajgatásaikat és szorongattatásaikat le írni. Egy könnyörülő szivü hidas katonának szive rajtok meg esvén, egy tsónakon által ment, és az ellenségnek sűrű tüzelése közt is szerentséssen által vitte őket a' Rénus jobb partyára. Dél utáni 4 órákor, néhányad magával *Deutzba* ment *Gr. Clerfayt*; holott, minden késedelem nélkül a' repülő hidra ment, és meg útálvan a' Frantziáknak ágyúzását, az egész vidéket meg vizsgálta. Azután a' repülő hid mellett lévő harmintzados háshoz ment, és világosan meg izente a' *Kolóniai* magistratus-pak, hogy ha a' Fr. commendants meg nem szünik a' Rénus jobb partyára való tüzeléstől, legottan egészen le lövöldözteti a' várast. Ez a' gondviseles szükséges vólt a' *Kolóniából* által

vitettetett, és még a' Rénus jobb partyán lévő magazinumoknak, és a' *Rotterdam*ból érkezett eleséges hajóknak meg szabadittatásokra. Oct. 6-dikán, dél után *Bonn*a is bé marsiroztak a' Frantziák. — *Düsseldorf*nál is által akartak a' Rénuson menni, hanem nem engedték az ott vigyázott Ts. K. és Palanusi seregek, mellyek keményen ágyúztak rájuk. Amazok is bombakkal és tüzes golyobisokkal tüzeltek az őriző vitézekre, mellyeknek tüze által a' városnak nagyobb része porrá égettetett.

Német Birodalom.

Kreuznach 9-ik Octobr. A' Prussziai armádia még most is a' Rénus túlsó partyán, és a' régi helyén fekszik. — Jóbb szárnyának fedezésére a' Gr. *Kalkreuth* corpusat *Kirchberg* alá menni parantsolta *Möllendorf* Feldmársal. — A' *Köhler* Generál corpora *Trarbach*tól nem mészze tanyázik. *Frankenthal* körül mély sántzok ásatatnak, hogy ottan bátorságossan meg maradhasson a' *Hohenlohe* örökös hertzeg corpora. — A' Frantzia Országba vitetett Moguntziai kezesek nem sokára vissza jönnek hazájokba, már *Basilíában* vagynak. — A' *Treviri* Érsek és Val. Fejedelem *Augspurg*ba ment. — *Koblentz* éjjel nappal erőssitetik. — Éppen most halljuk, hogy *Düsseldorf*ot földig égették a' Frantziák. — A' német armádiának egy része *Koblentz*et oda hagyván által költözött a' Rénuson.

*Koblentz*ből Oct. 5-ik napján. Tegnap előtől fogva felettébb meg változtak a' környül állások. Generál *Nauendorf* oda hagyta *Prümet*, és hátrább menvén, öszve kaptsolta magát *Mélas* Generállal, melly változást a' *Roeri* szerentsétlen történetek okozták. Ezen seregeknek eggy része *Mélas* Generál vezérlése alatt, múlt pénteken és szombaton, *Andernach*ba, *Bassenheim*ba, és a' több szomszéd helységekbe marsirozott, más része pedig *Polch*ba huzta magát vissza. — Bagazsiájok

ide várattatik — az itt készült hidon éjjel nappal sok ember költözik által, melyből sokan azt a következést tsinállyák, hogy egynéhány nap múlvan az ármádia ide jövén, városunk védelmezésére fogja magát szoritani.

Manhejmből 9-ik Octob. Néhány napoktól fogva gyakran hallottuk, hogy a' Rénusi Frantzia ármádia számos seregekkel öregbűt, és hogy nem kevés artilériájok érkezett *Neustadtba*, melyből könnyen képzelelnünk lehetett, hogy eddig vólt, és mintegy 14 napi tsendességünk nem lesz sokáig állandó. — Hallottunk is már ma viradtakor *Frankenthal* felől kemény ágyúzásnak hangját. — Kilentz óra tájban meg szűnt az ágyúropogás, és a' mint értesünkre adatott, vissza verettek Frantzia uraimék. Ma déi után egy colonnéjokat láttuk *Rheingenhejmon* által vissza marsirozni s. a' t.

Berlinből 4 dik Oct. A' Fels. Királynak Lengyel országból lett vissza jövetelétől fogva legkevesebbet sem tud az ide való Publicum a' Lengyel dolgoknak ki meneteléről. Annyi mindazáltal tudva vagyon, hogy a' déli Prussziával való kereskedés és egyesség félbe szakasztatott; mindazáltal nem reményljük, hogy sokáig tarthasson ottan az insurrectió, kiváltképen minekutánna oda marsirozni parantsoltattak vólna, a' Lengyel országban imitt amott feküdt seregek. — A' Poseni magános levelek is azt beszélik, hogy már ott tellyességgel nem tartanak a' *Madalinski* Generál bé-ütésétől, a' ki *Warsóvia* felé vontta magát. — A' Hassiai örökös hertzeg ide jövén ő Felsége udvarlására ment *Potzdamba*.

Frigyes Belgyiom.

Egy *Octob.* 4 diken költ Amsterdami levél szerent következő pontok alatt adattatott által a' *Crevecoeur* erősség a' Frantziáknak, Sept. 27-ik napján: 1. Hólnap délben mennyen ki az orizet katona betsülettel az erősségből, rakja le fegy-

verét, mennyen által a' Maas vizén, és esküdjön meg, hogy valameddig egyen egyen fel nem tseréltetnek, vagy ki nem váltálnak, fegyvert nem fognak a' Frantziák ellen. — 2. Az egész artilléria, munitió, és fegyveres táradattassanak által a' Frantzia Commissariusoknak. — 3. Minden irások, pianumok, és jegyzések adattassanak a' Fr. Ingenieur tiszteknek kezekbe. — 4. A' Fr. seregek foglallyák el ma éjjel a' bástyákat, és egy granateros compánia a' kapukat. — 5. A' Hollandiai tábori biztosok, és más hivatalosok mennyenek honnyaikba, nem léfzen őket fel tseréni szükség. — 6. A' tiszteknek szabad léfzen mind óidal fegyvereiket, mind bagazsiáikat megtartani. — A' vár Commendansa minden házi bútorját el viheti s. a' t.

Nemtsak a' Hollándiai helytartó fejedelem, hanem a' Karok és Rendek is nagyon bosszongodnak, hogy a' *Crevecoeuri* várbeli commendans, *Tiboel* Oberster, olly könnyen által engedte azt az ellenségnek. — A' helytartó fejedelem azt kívánta a' Hágai fő kórmány széktől, hogy szorossan vizsgáltatna meg e' dolog, mellyre nemtsak réá állott a' Kórmány szék, hanem már a' katona tömlöczbe is záratta a' fellyebb nevezett Obestert. — Az őrizetnek fele Hassusokból állott, a' kik feltőbb bosszongodtak azon erősségnek hirtelen lett fel adattatásán.

Az Órániai örökös herczeg meg vizsgálván Hollandiának azon határait, mellyek felé igyekezik az ellenség, Oct. 4 dikén Hágába vissza ment. A' váasztó Fejedelem is oda járt a' határoknak meg vizsgálására, de már az is vissza tért. — *Gorcum* leg inkább szolgál a' Hollándiai tartománynak védelmezésére. — Fridrik Orániai herczeg *Geodriát* fogja védelmezni. — A' *Crevecoeuri* erősségnek elvétele után, bé zárattatván a' vizi tsatornákat, mingyárt *Herzogenbuschnak* ostromlásához fogtak a' Frantziák, és éjjel nappal lövöldözték azt, ágyukból, mazzár ágyúkból és haubiczából. — Az ágyú ropogast könnyen lehetett *Rot-*

terdambán hallani. — Tegnap ugyan azt beszélték némellyek (igy szól a' Hágai levél), hogy kevés örizete lévén, fel adta magát *Herzogenbusch*, de mivel erről még ekkorig semmi jelentés nem tétetett, e' mellett nagy bizodalom helyheztetett az ott való *Commendánsnak* és lovas *Generálnak* a' *Hessen-Filipsthali* herczégnek vitézségében, nem lehet azon futó hirnek tökéletes hitelt adni.

A' külső dolgokra ügyelő *Anglus minister Wyndham* úr, a' ki nem régiben ment a' *Yorki* herczeg ármádiajához, onnan ide, az az, Hagába jött, és a' mi ministereinkel való hosszás tanatskozása után, ismét *London* felé indúlt. — Az *Utrechti* Karok és Réndek bé zaratva tartatni parantsolták a' vizi tsatornákat, hogy így annak idejében bővebb viz botsátasson ki azokra a' vidékekre, a' hol arra szükség lejénd. — *Bergen-Op Zoomban* tellyes nyugodalom vagyon, és még most is ott feküsznek egynehány *Anglus* regementek. — A' szomizédságban is kevés *Frantzia* latatatik, mivel a' többi mind a' *Maas* vize mellé marsirozni parantsoltatott.

Lengyel Ország.

Thorunumból ekként irnak *Sept. 27. dikén*: *Innenső déli Prussziában*, úgymond, nagy tsendesség vagyon, mindenünnen ki üzettettek a' *confederatusok*. Ellenben a' *túlsó déli Prussziában* még most is szüntelen zenebonáskodnak az *insurgensek*, kiknek száma nőtön nöl. A' *Lengyel* regularis seregek, a' mellyek *Dambrowski* és *Madalinski* *Generálok* vezérlése alatt, *Kosciusko* *ármádiájától*, *déli Prussziába* küldettek, *Schwerin* *Prusszus* *Generál* által lett meg verettetések után, rész szerént *Posenbe* és *Gnesnába*, rész szerént pedig a' *Silésiai* határokra marsiroztanak, és számos *ártillériát* hordanak magokkal. Az el fogatott *insurgenseknek* nagy része, *napnyugoti Prussziába*, nevezetessen a' *Graudentzi* várba küldettett fogságba. A' *Prussziai Lythvaniában* ki

szóratott, és zenebonára serkengető leveleknek tellyességgel nem engedtek a' lakosok. Napkeleti Prussziának határain gyakorta mutogattyák magokat az insurgensek. — *Meyen* Lengyel Generál, kinek corpora 8000 emberből áll, a' ki *Stallupöh-*
mentől ötödfél mélföldre előre furta magát, halván *Brüneck* Pr. Generál Lajtinántnak eleibe való menetelét, hátrább vonta magát. *Székely* Obester, *Ecksin* mellett, újobban diadalmaskodott, az insurgenseken.

A' *Berlini* levelek szerént, *Buchholz* úr, a' ki eddig követséget viselt *Warsóviában*, Status ministerré, és a' déli Prussziában fel állítatott három Kamaráknak előülőjévé tétetett, *Posenben* fog lakni, és egyet értőleg lenni a' Silésiai ministerrel *Gr. Hoym*-al. Valamint a' Silésiai, úgy a' déli Prussziai departementum is, egyenesen a' királytól fog függeni. — *Buchholz* úr utazására, és házi készületeire 40000 tallért ajándékozott a' Király.

Arról tudósítatunk leg közelebb *Lemberg*ből, hogy a' Lengyel országba, 's nevezetessén *Volhyniába* ké marsirozott Ts. K. seregek parantsolatott vettek az onnan való vissza jövetelre, és *Lublinban* való meg állapodásra. — Innen *Zamosc*ba vitetett a' fő kvártély által. — *Kosciusko* Lengyel Generál levelet küldvén a' Galliciai Generál commandóhoz, avval mentegeti magát, hogy a' minap seregeink és Lengyelek közt történt ellenségeskedés hire nélkül esett — hogy e' miatt nem kellene a' szomszedi jó egyességet féibe szakasztani — hogy ennekutánna senki is a' Lengyelek közzül sérelmére nem fog lenni az Austriacuskoknak, és a' ki erről ki adott parantsolatát által hágándja, a' törvény szerént fog meg büntettetni.

Kosciusko Generálissimusnak parantsolattyára el töröltetett a' *Masóviai Criminale forum*, és egy tábori itilő szék állítatott fel helyette, a' melly *Zajontzek* és *Madalinski* Generál Lajtinántokból,

's rajtok kívül még 8 tagokból áll. Mindazok, a' kik a' Lengyel insurrectióval ellenkezőképen viseléndik magokat, a' kik a' respúblicának ellenségeivel alattomban égyet értendének, a' kik költött hírek által a' népet el rettentik, és a' kik a' *Warsóviai* nemzeti Tanátsnak nem engedelmesskednek, ezen tábori itilő szék eleibe fognak idéztetni.

Oct. 4. ik napján *Te Deum laudamus* tartott *Warsóviában*, annak meg halajására, hogy Nagy Lengyel országnak *Kalisch*, *Gnesna*, és *Siradia* nevű vajdaságai, és a' *Gostyni*, 's *Wieluni* kerületek, mellyeket ennekelötte elzrendővel a' Prussziai király el foglalt vala, fel támadtak, és a' Lengyel confoederatióhoz kaptak magokat. A' *Warsóvia* előtt lévő, és a' Prusszusok meg szalások alatt meg károsítatott sántzok, és erősségek tökéllertessen helyre állítatnak, és a' mit az Orosz és Prusszus seregek hátra hagytak, a' városba mind bé vitetik. — E' mellett sok eleség hordatik oda. — *Neuhof* mellett, a' *Bug* bal partján erőssen bé sántzolták magokat a' Lengyel seregek, a' Prusszusok előbre való nyomulásának meg akadályoztatására. — A' nemzeti Tanáts egy különös manifestumot készített azokra a' Lengyelekre nézve, a' kik a' külső udvarok által fizettetnek.

A' jelenvaló hólnapnak 11 dikén költ *Berlini* közönséges levelekből im' ezeket olvassuk a' Lengyel országi környülállásokról: A' Lythvániai nagy hertzegségben, *Sodargenhez* két mé földoire egy 18 ezer emberből álló Lengyel corpus táborozik *Mirbach* Generál kórmánya alatt, a' mellynél 11, söt több ágyú is vagyon. A' *Brüneck* Generál vezérlésére bizatott sereg immár ki indult, és az ország hatarához menvén, ott meg állapodott, hanem bé fog menni Lengyel országban, a' hó már is el kezdődött, az ellenségeskedés. — *Lochstæt* hadnagy 50 huszárral, és *Unruh* hadnagy 50 dragonyossal parantsoltattak az ellenségnek meg kémlelésére ki menni; a' kik vég-

be vitték ugyan a' réájok bizatott dolgot; hanem körül kerítettvén 600 Lengyel által, három ember és egynéhány ló veszteséggel kellett nekik magokat által vágni, külömben mindnyájan el fogattattak volna. Az insurgensek részéről 4 ember holt meg, és három fogattatott el. Ezen commandókat egészen az ország hataraig üzték amazok, a' honnan mindazáltal az ottan állott gyalogság által vissza verettek.

A' *Poseni* tudósítások szerént, erős lépesekkel marsiroznak *Manstein* és *Elsner* Pr. Generálok az oda való őrizetnek öregbitésére; az elsőbb 1500 emberrel és 6 ágyúval, az utólsóbb pedig 1000 főből álló gyalogsággal, lovassággal, és lovas artillériával, és *Sept.* 28 dikán már *Lissába* bé is ment. *Schwerin* Generál Májorról, kinek vezérlése alatt 2000 ember vagyon, semmi hir nem hallatik. *Szekély* Obester corpusáról a' beszéltik, hogy az ismét *Inovaclas* felé fordúlt, és egynéhányszor öszve tsapott az insurgensekkel, a' kik *Niemolevsky* által vezéreltetnek. A' nem régen napnyugoti Prussziában, nevezetessen *Kujaviában* esett ütközetben, egy *Pomorsky* nevű Lengyel Generált tsipett el *Szekély* Obester. — Egy későbbi levél szerént, *Bromberg* mellett meg támadták, meg verték, meg sebesítették, és el is fogtak *Szekély* Obestert, corpusát pedig szellyel üztek a' Lengyel insurgensek. A' nevezett Obester, a' mint a' *Berlini* tudósításból ertyük, meg is holt az ottan kapott sebében. Azótatól fogva már *Brombergben* (Nagy Lengyel Országban, nevezetessen az *Inowroclowi* vajdaságban) vagynak az insurgensek, és naponként nőttön-nöl erejek. — Az Oroszok, ha igaz nagy előmeneteleket tesznek a' *Lythvániai* nagy hertzezségben, és már *Grodnót* is el foglalták.

Elegyes Tudósítások.

Mind az Anglus, mind a' Frantzia Consul arra kötelezték magokat, hogy a' Genuai respub-

lica neutralitásának jussait leg kissebben is meg nem fogják sértetni engedni. — A' *Luxenburgi* örízet 10000 főből áll, és *Bender* Feldmarsal által kormányoztatik, a' ki azoknak a' lakosoknak, a' kik vagy félnek az ostromlástól, vagy elegendő tehetségek nintsen annak hosszas el izenvedésére, meg engedte abból ki költözni. — A' *Sardiniai* király, a' múlt Aprilisben történt pártoságra nézve örökös pardont hirdettetett, 's azt igirte, hogy a' vice-királynak hivatalyán kívül, ennekutánna minden hivatalok született Sardusoknak, és nem *Pedemontanusok*nak fognak adatatni. — A' *Bipouti* hertzezségben egy proclama-tiót tétettek a' *Fr.* nemzeti biztosok közönségessé, melly szerént minden világi és egyházi uraságoknak adatatni szokott dézmákat, ezután a' *Francia* republica számára kelletik adni. — A' honnyaikból ki költözött lakosoknak házaik, és egyéb jószágaik kotya vetyén fog el adatatni. — A' kinek több termése lett, mint sem maga és háza népe taplalására kívántatik, köteles bé jelenteni, 's a' *Fr.* ármádia számára által adni.

D. D. S.